رویش روان شناسی، سال ۱۳، شماره ۷، شماره پیاپی ۱۰۰، مهر ۱۴۰۳
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),13(7), 2024

نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت در کودکی و رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان

The mediating role of rejection concern in the relationship between childhood neglect experience and aggressive behavior in adolescents

ساناز بی شیوه(نویسنده مسئول)
کارشناس ارشد مشاوره خانواده، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.
دکتر بهمن اکبری
استاد، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

Sanaz Bishiveh*
MA in Family Counseling, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.
s.bishiveh73@gmail.com
Dr. Bahman Akbari
Professor, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

چکیده

هدف از این مطالعه تعیین نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت در کودکی و رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان بود. روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعهٔ آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهر صومعه سرا در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل دادند. ۲۶۰ دانش آموز دختر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای مشارکت داشتند. برای جمع-آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی پرخاشگری (AQ) باس و پری (۱۹۹۲)، پرسشنامه‌ی حساسیت به طرد (RSQ) داونی و فلدمن (۱۹۹۶) و پرسشنامه‌ی ترومای کودکی (CTQ) برنستاین و همکاران (۲۰۰۳) استفاده شد. به منظور تحلیل داده‌ها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و بوت استرپ استفاده شد. نتایج ضرایب مسیر بیانگر این بود که مدل پیشنهادی در مجموع ۴۰٪ از واریانس پرخاشگری را در شرکت‌کنندگان پیش‌بینی می‌کند و از برازش مطلوب برخوردار بود. نتایج نشان داد که اثر مستقیم تجربه غفلت و نگرانی از طرد بر پرخاشگری معنادار بود، همچنین اثر مستقیم تجربه غفلت بر نگرانی از طرد معنادار بود (P<۰/۰۵). نتایج دیگر نشان داد که نگرانی از طرد بین تجربه غفلت در دوران کودکی و پرخاشگری نقش میانجی دارد (P<۰/۰۵). نتایج این مطالعه دلالت بر این داشت که تجربه غفلت در دوران کودکی می‌تواند موجب افزایش رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان گردد؛ همچنین این رابطه می‌تواند به واسطه افزایش نگرانی از طرد واسطه‌گری شود.

واژه‌های کلیدی: *پرخاشگری، غفلت، طرد، نوجوانان.*

Abstract

The purpose of this study was to determine the mediating role of rejection concern in the relationship between the experience of neglect in childhood and aggressive behaviors in adolescents. The present research method was the descriptive-correlation type of structural equation modeling. The statistical population of the research was made up of all female students of the first secondary school in the city of Soumesara in the academic year 2023-2024. 260 female students participated in the multi-stage cluster sampling method. To collect information from the Aggression Questionnaire (AQ) by Bass and Perry (1992), Rejection Sensitivity Questionnaire (RSQ) by Downey and Feldman (1996), and Childhood Trauma Questionnaire (CTQ) by Bernstein et al. (2003). used. To analyze the data, the method of structural equation modeling and bootstrap was used. The results of the path coefficients indicated that the proposed model predicted a total of 40% of the variance of aggression in the participants and had a good fit. The results showed that the direct effect of neglect experience and rejection concern on aggression was significant, and the direct effect of neglect experience on concern of rejection was significant (P<0.05). The results of this study indicated that the experience of neglect in childhood can increase aggressive behaviors in adolescents; Also, this relationship can be mediated by increased rejection concern.

Keywords: *Aggression, Neglect, Rejection, Adolescents.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت : بهمن ۱۴۰۲** | **پذیرش: بهمن ۱۴۰۲** | **ویرایش نهایی: مهر ۱۴۰۳**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

مقدمه

نوجوانی از حساس‌ترین دوره‌های زندگی فرد است که در آن تغییرات بزرگی در ابعاد اجتماعی، روانشناختی، رفتاری و فیزیکی اتفاق می‌افتد (راسین[۱] و همکاران، ۲۰۲۱). در این دوره‌ی سنی، رفتارهای پرخاشگرانه جزء مشکلات اجتماعی قابل توجه جوامع به شمار می‌رود (گودلسکی و استرو[۲]، ۲۰۲۰). پرخاشگری در دوره‌ی نوجوانی علاوه بر آسیب به قربانیان، به رشد خود نوجوان پرخاشگر نیز لطمه وارد می‌کند (اینگرام[۳] و همکاران، ۲۰۲۰) و از عوامل تاثیرگذار بر سلامت فرد و جامعه است (فتوحی و همکاران، ۱۴۰۲). پرخاشگری رفتاری خشونت آمیز با هدف آسیب فیزیکی، کلامی و روانی نسبت به دیگران یا اشیا است (پارک[۴] و همکاران، ۲۰۲۱؛ تیان[۵]، ۲۰۱۹). رفتارهای پرخاشگرانه می‌تواند جنبه جسمی، کلامی یا جنبه های مخرب داشته باشد (بودی[۶]، ۲۰۲۰؛ پرز-گراماجه[۷]، ۲۰۲۰).

یک عامل خطرساز برای رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانی، تجربه غفلت در کودکی است (ران[۸] و همکاران، ۲۰۲۳؛ ژو[۹] و همکاران، ۲۰۲۰؛ شی[۱۰] و همکاران، ۲۰۲۰). طبق نظریه دلبستگی، افراد در اوایل دوران کودکی از طریق تعامل، طرحواره نزدیکی را یاد می‌گیرند (مورتون و بروان[۱۱]، ۱۹۹۸). کودکان با تجربه غفلت در کودکی ممکن است دلبستگی ناایمن را تجربه کنند و در ارتباط برقرار کردن دچار مشکل شوند (شی و همکاران، ۲۰۲۰). بزرگسالانی که غفلت در کودکی را تجربه کرده‌اند، رفتارهای پرخاشگرانه بیرونی بیشتری را در زندگی روزانه از خود نمایان می‌کنند (هی و شیانگ[۱۲]، ۲۰۲۱). کودکانی که مورد غفلت قرار گرفته‌اند، اغلب رفتارهای اجتماعی جامعه‌پسند و مطلوب در آن‌ها وجود ندارد. در نتیجه، این کودکان به احتمال زیاد رفتارهای خشونت آمیز نشان و در بزرگسالی با اختلال شخصیت ضد اجتماعی تشخیص داده می‌شوند (مک‌گویگان[۱۳] و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین بررسی مطالعات پیشین دلالت بر این دارد که، غفلت از کودک به شدت با پیامدهای رفتاری بزهکارانه مرتبط است (رایان[۱۴] و همکاران، ۲۰۱۳). چندین مکانیسم نظری برای توضیح تأثیر غفلت بر پرخاشگری و خشونت مورد استفاده قرار گرفته است. یک نظریه معتقد است که فشار (اگنیو، ۱۹۹۲) و ترومای (فورد، ۲۰۰۲) ناشی از آسیب دیدگی منجر به مشکلات عاطفی و رفتارهای مخالف و پرخاشگرانه به عنوان راهبردهای مقابله ای می‌شود. طبق نظریه یادگیری اجتماعی، والدین به عنوان یک مرجع مهم برای فرزندان خود در نظر گرفته می‌شوند. اگر افراد در دوران کودکی مورد غفلت قرار گرفته باشند، در یک دوره زمانی نسبتاً طولانی‌تر، یک سیستم شناختی منسجم و پایدار از رفتار پرخاشگرانه را شکل می‌دهند که در نتیجه، احتمال پرخاشگری آن‌ها بیشتر می‌شود (ران و همکاران، ۲۰۲۳). غفلت همچنین می‌تواند توانایی همدلی با دیگران و تنظیم هیجانات کودک را به خطر بیندازد، و باعث سوء تعبیر در تعاملات اجتماعی شود و احتمال اینکه آن‌ها تعاملات غیر تهدیدآمیز را به عنوان خصمانه تفسیر کنند را افزایش دهد، که همه این موارد می‌تواند باعث پرخاشگری شود (فاگان[۱۵]، ۲۰۲۰). همچنین کودکان با تجربه غفلت در کودکی، مشکل تنظیم هیجان دارند. آن‌ها نسبت به خشم حساسیت بیش از حد دارند، در عدم توجه به وقایع خشم آور مشکل دارند و مدت زمان طولانی اثرات منفی مانند خشم را نشان می‌دهند. این یکی از دلایل عاطفی است که غفلت دوران کودکی باعث تحریک خشم می‌شود (ژو و همکاران، ۲۰۲۰).

یکی دیگر از عوامل خطرساز برای پرخاشگری، نگرانی از طرد است (بیل[۱۶] و همکاران، ۲۰۲۳؛ دو[۱۷] و همکاران، ۲۰۲۲؛ اینمان و لوندون[۱۸]، ۲۰۲۱). شواهد نشان می‌دهد نگرانی از طرد با طرحواره مرتبط است. به این معنی که افرادی که به طرد شدن حساس هستند، طرحواره ناسازگارانه دارند و این طرحواره ناسازگانه ممکن است به دلیل ترس از دست دادن افراد مهم زندگی یا باورهای منفی در مورد

1.Racine
2 Godleski & Ostrov
3.Ingram
4 .Park
5.Tian
6.Budi
7. Perez-Gramaje
8. Ran
9. Zhu
10. Xie
11. Morton & Browne
12. He & Xiang
2. McGuigan
14 Ryan
15. Fagan
16. Beale
17. Du
18. Inman & London

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

برآورده شدن نیازهای فرد باشد (بیل و همکاران، ۲۰۲۳). از دیدگاه تکاملی، زمانی که افراد طرد را تجربه می‌کنند، احساس می‌کنند بقای آن‌ها تهدید شده است (دو و همکاران، ۲۰۲۲). طبق سیستم انگیزشی دفاعی، افراد در مواجه با چنین تهدیداتی، برای حفاظت از خود، پاسخ های دفاعی را بکار می‌گیرند (اندرسون و بوشمن[1]، ۲۰۰۲). طبق مدل نگرانی از طرد، نگرانی از طرد از طرد شدن توسط والدین و همسالان در مراحل اولیه زندگی به وجود می‌آید. درنتیجه افرادی که به طرد شدن حساس هستند، در مواجهه با رویدادهای استرس‌زا در روابط بین فردی ناسازگاری را در پیش می‌گیرند (رومری-کانیاس[2] و همکاران، ۲۰۱۰). نگرانی از طرد، باعث می شود افراد منفی و مضر بودن تهدیدات طرد را تقویت کنند. بر اساس مدل پردازش اطلاعات اجتماعی، افرادی که نگران طرد شدن هستند ، بیشتر احتمال دارد رفتارهای پرخاشگرانه یا خصمانه را از خود نشان دهند و اطلاعات اجتماعی مبهم را به روش های خصمانه تفسیر کنند و با رفتارهای پرخاشگرانه واکنش نشان دهند (مارتینلی[3] و همکاران، ۲۰۱۸).

تجربه غفلت در کودکی به عنوان یک عامل استرس‌زا در اوایل زندگی، باعث توسعه پردازش ارجاعی خود منفی می‌گردد که احساس شرم را افزایش می‌دهد و بر سلامت روان افراد تأثیر منفی می‌گذارد (جوپلینگ[4] و همکاران، ۲۰۲۰). تجربیات اولیه غفلت می‌تواند منجر به انتظارات طرد بعدی در روابط بین‌فردی شود (فاینستاین[5]، ۲۰۲۰). واکنش شدید به طرد باعث می‌شود که افراد با انجام دادن رفتارهایی، شانس ایجاد و حفظ روابط مثبت با دیگران را تضعیف کنند که ممکن است منجر به افزایش احساس تنهایی شود (دو و همکاران، ۲۰۲۲). در واقع طبق نظریه دلبستگی می‌توان اینگونه بیان کرد که تجربه غفلت در کودکی می‌تواند یک آسیب جدی در شکل‌گیری انتظار طرد در روابط بعدی باشد، به‌عبارت دیگر تجربه غفلت می‌تواند فرد را نسبت به پذیرش از سوی دیگران نگران سازد، که در بزرگسالی به‌صورت نگرانی از طرد در روابط بین فردی نمایان می‌شود (شی و همکاران، ۲۰۲۰)؛ همچنین در بررسی مطالعات قبلی نشان داده شده است که نگرانی از طرد می‌تواند منجر به رفتارهای پرخاشگرانه در روابط بین‌فردی گردد؛ در واقع زمانی که افراد در روابط بین فردی خود احساس ناکامی ناشی از طردشدگی تجربه می‌کنند؛ هیجانات منفی خود را در قالب رفتارهای پرخاشگرانه ابراز می‌کنند (بیل و همکاران، ۲۰۲۳). با توجه به اینکه تجربه غفلت به‌طور مستقیم و با فعال‌سازی نگرانی از طرد می‌تواند رفتارهای پرخاشگرانه را تبیین کند؛ بر این اساس، این مطالعه به آزمون این مدل می‌پردازد که تا چه اندازه نگرانی از طرد می‌تواند رابطه بین تجربه غفلت و پرخاشگری را میانجی‌گری کند.

دوران نوجوانی به علت تغییرات بلوغ، حضور نوجوانان در اجتماع، ارتباطات بیشتر با همسالان و تجربه ناکامی و شکست یکی از بحرانی‌ترین دوره‌های زندگی هر فرد است که می‌تواند با مشکلات زیادی همچون افزایش پرخاشگری همراه باشد. بنابراین پرداختن به این موضوع در این گروه سنی از اهمیت بالایی برخوردار است. بررسی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تجربه غفلت در دوران کودکی (ژو و همکاران، ۲۰۲۰؛ شی و همکاران، ۲۰۲۰؛ ران و همکاران، ۲۰۲۳) و نگرانی از طرد (اینمان و لوندون ، ۲۰۲۱؛ دو و همکاران، ۲۰۲۲؛ بیل و همکاران، ۲۰۲۳) دو عامل مهم در رفتارهای پرخاشگرانه است؛ اما در مطالعات پیشین به شیوه مدل‌یابی معادلات ساختاری به نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت و پرخاشگری پرداخته نشده است. درنتیجه خلاء پژوهشی در این حوزه احساس می‌شود. پژوهش حاضر با مطالعه همزمان این متغیرها می‌تواند در تعمیم نتایج پیشین موثر واقع شود. بنابراین هدف پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت در کودکی و رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان بود.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی_همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعهٔ آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهر صومعه سرا در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل دادند. برای تعیین حجم نمونه، با بهره‌گیری از فرمول کوهن[6] (۲۰۱۳) حداقل حجم نمونه ۲۲۰ نفر برآورد شد (۰/۰۵= خطای نوع اول، ۰/۸۵= توان آزمون، ۰/۱۵= اندازه اثر، سه متغیر قابل مشاهده و شش متغیر مکنون)، اما جهت پیشگیری از ریزش‌های احتمالی حجم نمونه تا ۲۶۰ نفر افزایش یافت. پرسشنامه‌ها به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای بین ۲۶۰ دانش‌آموز دختر منتخب که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، ارائه شد. جهت نمونه‌گیری از بین

1. Anderson & Bushman
2. Romero-Canyas
3. Martinelli
4. Jopling
5. Feinstein
6.Cohen

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

مدارس دخترانه متوسطه اول شهر صومعه‌سرا ابتدا ۳ مدرسه انتخاب و از هر مدرسه ۴ کلاس انتخاب شد، سپس از هر کلاس نمونه‌گیری بر اساس لیست حضور و غیاب دانش‌آموزان به صورت حضوری انجام شد. تحصیل در دوره مقطع متوسطه اول (پایه‌ی هفتم، هشتم و نهم)، دامنه سنی ۱۳ تا ۱۵ سال، عدم سابقه اختلالات روانشناختی،عدم مصرف داروهای روان‌پزشکی، عدم تجربه سوگ در یک سال گذشته و رضایت آگاهانه به عنوان معیارهای ورود به پژوهش درنظر گرفته شد؛ همچنین انصراف دانش‌آموز از ادامه همکاری، پرسشنامه مخدوش و عدم تکمیل حداقل ۰/۹۵ سوالات یکی از زیرمقیاس‌های پرسشنامه، به عنوان معیار خروج درنظر گرفته شد. به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی پژوهش، توضیحاتی درباره اهداف پژوهش ارائه شد. رضایت آگاهانه جهت تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت شفاهی دریافت گردید و به همه‌ی افراد نمونه اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه خواهد بود و تنها از نتایج داده‌ها استفاده می‌شود. جهت اجرای پژوهش در ابتدا توضیحات لازم به دانش آموزان ارائه شد و درحین تکمیل سوالات، برایشان رفع ابهام صورت گرفت. به منظور تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای آماری SPSS وAmos نسخه‌های ۲۴ و آزمون‌های مدلیابی معادلات ساختاری با حداکثر درست‌نمایی و بوت استرپ استفاده شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه‌ی پرخاشگری[1] (AQ): نسخه جدید پرسشنامه پرخاشگری که قبلا تحت عنوان پرسشنامه خصومت بود، توسط باس و پری[2] (۱۹۹۲) مورد بازنگری قرار گرفت. این پرسشنامه شامل ۲۹ سوال و چهار خرده مقیاس است که ۴ عامل پرخاشگری بدنی، پرخاشگری کلامی، خشم و خصومت را می‌سنجد. آزمودنی‌ها به هرکدام از سوالات در یک طیف ۵ درجه‌ای از کاملا شبیه من است (۵) تا کاملا شبیه من نیست (۱) پاسخ می‌دهند. دو سوال ۶ و ۱۹ به صورت منفی نمره گذاری می‌شوند. با مجموع نمرات زیر مقیاس ها، نمره کل پرخاشگری به دست می‌آید. حداقل و حداکثر نمره در این پرسشنامه ۲۹ و ۱۴۵ است. روایی و پایایی این پرسشنامه قابل توجه است. لئون[3] و همکاران (۲۰۰۲) پایایی و روایی سازه و همگرایی پرسشنامه را مورد ارزیابی قرار دادند؛ پایایی کل مقیاس به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد و این پرسشنامه روایی مطلوبی با پرسشنامه خشونت نشان داد (r=۰/۸۴). همچنین ضریب بازآزمایی برای چهار مقیاس (با فاصله ۹ هفته) در دامنه‌ی ۰/۷۲ تا ۰/۸۰ بدست آمد و همبستگی بین ۴ زیرمقیاس در دامنه‌ی ۰/۳۸ تا ۰/۴۹ گزارش شد (باس و پری، ۱۹۹۲). ضریب همسانی‌درونی این پرسشنامه توسط سامانی (۱۳۸۶) ۰/۸۹ بدست آمد و با روش بازآزمایی به فاصله دو هفته ۰/۸۰ گزارش شد. در پژوهش حاضر برای بررسی ضریب پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شد که ۰/۷۳ به دست آمد.

پرسشنامه‌ی حساسیت به طرد[4] (RSQ): این پرسشنامه توسط داونی و فلدمن[5] در سال ۱۹۹۶ طراحی شد که ۱۸سوال دو بخشی (الف و ب) دارد. بخش الف میزان اضطراب را در اثر طرد شدن می‌سنجد و براساس طیف لیکرت ۶ درجه ای از اصلا نگران نیستم (۱) تا خیلی نگرانم (۶) ارزیابی می‌شود. دامنه نمرات از ۱۸ تا ۱۰۸ است. به طوری که نمرات بالا، نشانگر میزان اضطراب بالا و نمرات پایین، اضطراب کمتری را نشان می‌دهد. قسمت ب میزان پاسخ مثبت را می‌سنجد. سوالات این بخش براساس طیف لیکرت ۶ درجه ای از احتمال خیلی کمی دارد (۱) تا احتمال زیادی دارد (۶) سنجیده می‌شود. دامنه نمرات از ۱۸ تا ۱۰۸، نمرات بالا نشانگر دریافت پاسخ مثبت بیشتر و نمرات کمتر میزان پاسخ مثبت کمتر را نشان می‌دهد (داونی و همکاران، ۱۹۹۶). همسانی درونی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و با روش بازآزمایی در فاصله زمانی ۲ هفته ۰/۹۱ گزارش شد (داونی و همکاران،۱۹۹۶). روایی پرسشنامه از طریق وارسی روایی سازه با تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد و نشان داده شد که همه سوالات این پرسشنامه دارای بار عاملی بیشتر از ۰/۳۰ بودند (بوندو و کراهی[6]، ۲۰۱۵). خوشکام و همکاران (۱۳۹۳) ضریب پایایی این پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ گزارش کردند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پرسشنامه RSQ متشکل از دو مقیاس «انتظار پذیرش[7]» و «نگرانی از طرد شدن[8]» است که در مجموع ۲۸/۲۸ واریانس را تبیین می‌کنند. مدل دو عاملی پرسشنامه با روش تحلیل عاملی تاییدی مشخص شد. وجود همبستگی‌های مثبت و منفی بین پرسشنامه حساسیت به طرد با پرسشنامه‌های نگرانی (r=۰/۴۵) و عزت نفس (r=-۰/۵۲) نشانگر روایی همگرا و واگرای مطلوب پرسشنامه است. ضریب پایایی زیر مقیاس نگرانی از طرد شدن حاضر در نمونه پژوهش حاضر ۰/۸۲ محاسبه شد.

1.Aggression questionnaire
2. Boss & Perry
3. Leon
4. rejection sensitivity questionnaire
5. Downey & Feldman
6. Bondü, & Krahé
7. acceptance expectancy
8. rejection concern

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

پرسشنامه‌ی ترومای کودکی[1] (CTQ): این پرسشنامه توسط برنستاین[2] و همکاران (۲۰۰۳) طراحی شد که ۲۸ سوال دارد و تجارب آسیب‌زای دوران کودکی را در ۵ خرده مقیاس سوء استفاده‌ی جسمانی، سوء استفاده‌ی هیجانی، سوء استفاده‌ی جنسی، غفلت جسمانی و غفلت هیجانی مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این پرسشنامه به روش طیف لیکرت پنج درجه‌ای نمره گذاری می‌شود. دامنه‌ی نمرات بین ۲۵ تا ۱۲۵ است. هرچه نمرات بالاتر باشد، نشان دهنده ترومای بیشتر و نمرات پایین ترومای کمتری را نشان می‌دهند. برنستاین و همکاران (۲۰۰۳) ضریب پایایی این پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس سوء استفاده جسمانی ۰/۸۶، سوء استفاده هیجانی ۰/۸۷، سوء استفاده جنسی ۰/۹۵، غفلت جسمانی ۰/۸۹ و غفلت هیجانی ۰/۷۸ بدست آوردند. روایی همزمان این پرسشنامه با پرسشنامه‌ی بدرفتاری با کودک بین ۰/۵۹ تا ۰/۷۸گزارش شد (برنستاین و همکاران،۲۰۰۳). در ایران ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۲) پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ از ۰/۸۱ تا ۰/۹۸گزارش کردند. روایی همزمان این مقیاس با پرسشنامه سلامت عمومی ۰/۳۹ - بدست آمد. در این مطالعه میزان آلفای کرونباخ غفلت جسمانی ۰/۷۷ و غفلت عاطفی ۰/۷۳ محاسبه شد.

یافته ها

در این مطالعه ۲۶۰ نفر مشارکت داشتند، اما در مجموع ۲۴۸ داده تحلیل شد، سایر داده‌ها به دلیل ناقص بودن یا پرت بودن (با محاسبه فاصله ماهالانوبیس) از تحلیل خارج شدند. شرکت‌کنندگان در میانگین سنی ۱۳/۸۹±۰/۸۹ سال قرار داشتند. ۱۱۲ نفر (۴۵/۱۶ درصد) پایه هفتم، ۸۳ نفر (۳۳/۴۷) پایه هشتم و ۵۳ نفر (۲۱/۳۷ درصد) پایه نهم بودند. در ادامه اطلاعات توصیفی و ضرایب همبستگی پیرسون در جدول ۱ ارائه شده است.

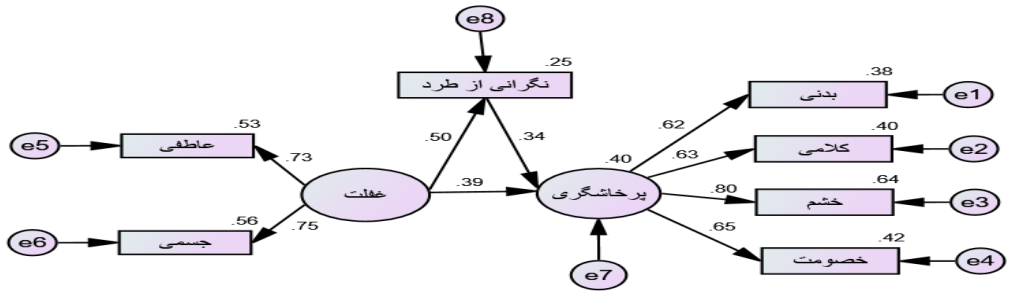
جدول۱: یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین متغیرها

متغیر	۱	۲	۳
۱- پرخاشگری	۱		
۲- تجربه غفلت	۰/۴۰ **	۱	
۳- نگرانی از طرد	۰/۴۶ **	۰/۴۱ **	۱
میانگین	۸۵/۲۲	۱۸/۱۹	۵۹/۰۷
انحراف معیار	۱۷/۲۱	۶/۹۳	۱۷/۵۳
کجی	۰/۰۳	۰/۶۵	۰/۰۶
کشیدکی	-۰/۵۷	-۰/۴۲	-۰/۴۵

در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش ارائه شده است. همچنین شاخص‌های چولگی و کشیدگی در دامنه ۲ و ۲- قرار دارد که نشان دهنده این است که متغیرها دارای توزیع طبیعی است. همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش نشان داد که پرخاشگری با تجربه غفلت (r=۰/۴۰) و نگرانی از طرد (r=۰/۴۶) همبستگی مثبت و معنادار دارد (P<۰/۰۵). در واقع افزایش نمره در تجربه غفلت کودکی و نگرانی از طرد با افزایش میزان پرخاشگری همراه است. در ادامه جهت بررسی نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت کودکی و پرخاشگری از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. قبل از استفاده از این آزمون، پیش‌فرض‌های آماری بررسی شدند. نتایج نشان داد که آماره دوربین واتسون[3] برابر با ۱/۵۴ بود؛ با توجه به اینکه این آماره در دامنه مطلوبیت ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد می‌توان گفت پیش‌فرض استقلال باقی‌مانده‌ها خطاها برقرار است. هم‌چنین هرچه مقدار تولرانس بیش‌تر (نزدیک به ۱) باشد، میزان هم‌خطی کمتر است؛ در این مطالعه میزان تلورانس متغیرهای پیش‌بین و میانجی بین ۰/۸۳ محاسبه شد که نشانگر وضعیت هم‌خطی مطلوب است. درشکل ۱، ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

1. Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)
2. Bernstein
3. Durbin-Watson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

نتایج ضرایب مسیر در شکل ۱ بیانگر این است که مدل پیشنهادی در مجموع ۴۰٪ از واریانس پرخاشگری را در شرکت‌کنندگان پیش‌بینی می‌کند. در ادامه در جدول ۲ نتایج اثرات مستقیم در مدل ارائه شده است.

جدول ۲: ضرایب مسیر مستقیم و معناداری سازه‌های مدل مفهومی پژوهش

مسیر	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	CR	دامنه پایین	دامنه بالا	سطح معناداری
تجربه غفلت-- پرخاشگری	۰/۳۹	۰/۰۹	۳/۶۷	۰/۲۰	۰/۵۵	۰/۰۰۱
نگرانی از طرد-- پرخاشگری	۰/۳۴	۰/۰۷	۴/۱۴	۰/۱۹	۰/۴۸	۰/۰۰۱
تجربه غفلت --نگرانی از طرد	۰/۵۰	۰/۰۶	۶/۳۰	۰/۳۸	۰/۶۲	۰/۰۰۱

نتایج نشان داد که اثر مستقیم تجربه غفلت (β=۰/۳۹) و نگرانی از طرد (β=۰/۳۴) بر پرخاشگری معنادار بود، همچنین اثر مستقیم تجربه غفلت بر نگرانی از طرد (β=۰/۵۰) معنادار بود (P<۰/۰۵). در ادامه، نتایج تحلیل میانجی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: اثر میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین تجربه غفلت در کودکی و پرخاشگری

مسیر	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	دامنه پایین	دامنه بالا	سطح معناداری
تجربه غفلت-- نگرانی از طرد-- پرخاشگری	۰/۱۷	۰/۰۴	۰/۱۰	۰/۲۶	۰/۰۰۱

نتایج آزمون بوت استرپ نشان داد که نگرانی از طرد بین تجربه غفلت در دوران کودکی و پرخاشگری (β=۰/۱۷) نقش میانجی دارد (P<۰/۰۵). در جدول ۴ شاخص‌های برازش ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازش

شاخص-های برازش	CMIN	df	CMIN/DF	GFI	AGFI	TLI	IFI	CFI	NFI	RMSEA
مدل پژوهش	۲۲/۵۳	۱۲	۱/۸۸	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۹۷	۰/۹۴	۰/۹۸	۰/۹۵	۰/۰۶
معیار تصمیم	P>۰/۰۵	-	<۵	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	<۰/۰۸

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد، شاخص‌های برازندگی حاصل از مدل‌یابی معادلات ساختاری مدل مفهومی پژوهش از برازش مطلوب مدل پژوهشی با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کنند (χ^2/df=۱/۸۸، GFI=۰/۹۵، AGFI=۰/۹۱، TLI=۰/۹۷، IFI=۰/۹۴، CFI=۰/۹۸، NFI =۰/۹۵ و RMSEA =۰/۰۶)، بر این اساس می‌توان گفت که مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی نگرانی از طرد در رابطه بین تجربه غفلت در کودکی و رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان بود. نتایج پژوهش نشان داد تجربه غفلت در کودکی بر رفتارهای پرخاشگرانه اثر مستقیم دارد. نتایج حاضر با مطالعات ران و همکاران (۲۰۲۳)، هی و شیانگ (۲۰۲۱)، ژو و همکاران (۲۰۲۰)، شی و همکاران (۲۰۲۰)، فانگان (۲۰۱۹) و مک گویکان (۲۰۱۸) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت بر اساس نظریه دلبستگی بالبی، افرادی که تجربه غفلت در دوران کودکی را داشته‌اند، بیشتر در معرض خطر ابتلا به دلبستگی ناایمن هستند. این امر مهارت‌های اجتماعی آن‌ها را تضعیف می‌کند و در نهایت منجر به رفتارهای پرخاشگرانه می‌شود (یو[1] و همکاران، ۲۰۲۰). افرادی که تجربه غفلت در دوران کودکی دارند، بر محیط پیرامون خود احساس کنترل ندارند و از نشخوار کردن به عنوان راهی برای افزایش کنترل بر جنبه های مخل زندگی خود استفاده می‌کنند. افراد با تجربه غفلت در دوره کودکی، یک مدل درونی از تعارض ایجاد می‌کنند که آن‌ها را بیشتر مستعد مواجهه با درگیری‌های بین‌فردی و رفتارهای پرخاشگرانه می‌کند (ژو و همکاران، ۲۰۲۰). افراد در محیط‌های بسیار بی‌توجه یا آزاردهنده فرصت کمی برای یادگیری مهارت‌های تنظیم هیجانات دارند. بنابراین، در تنظیم هیجان مشکل داشته و هنگام مواجهه با اتفاقاتی که منجر به خشمگین شدن می‌شوند ، از رفتارهای پرخاشگرانه بهره می‌گیرند (هی و شیانگ، ۲۰۲۱). درواقع این افراد خودکنترلی پایینی در زندگی روزمره از خود نشان می‌دهند؛ که این امر به نوبه خود در کنترل رفتار و تنظیم هیجانات آن‌ها تاثیر منفی می‌گذارد (جوردیوا[2] و همکاران، ۲۰۱۷).

نتیجه دیگر نشان داد که تجربه غفلت در کودکی بر افزایش نگرانی از طرد اثر مستقیم دارد. نتایج حاضر با مطالعات لیانگ[3] و همکاران (۲۰۲۳)، شو[4] و همکاران (۲۰۲۲) و جوپلینگ و همکاران (۲۰۲۰) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت تجربه غفلت عاطفی توسط مراقبان در دوران کودکی ممکن است منجر به شکل‌گیری یک سبک پردازش اطلاعات حساس به طرد در نوجوانی شود که این امر باعث می‌شود که فرد در موقعیت‌های اجتماعی مبهم، طرد شدن را تعبیر کند؛ که این سوء تعبیر می‌تواند به واکنش‌های پرخاشگرانه بیشتر منجر شود (لیانگ و همکاران، ۲۰۲۳). طبق نظریه دلبستگی؛ تجربه غفلت در کودکی می‌تواند یک آسیب جدی در شکل‌گیری انتظار طرد در روابط بعدی باشد، به‌عبارت دیگر تجربه غفلت می‌تواند فرد را نسبت به پذیرفته شدن از سوی دیگران نگران سازد، که در نوجوانی به‌صورت نگرانی از طرد در روابط بین فردی نمایان می‌شود (شی و همکاران، ۲۰۲۰). تجربه غفلت در کودکی توسط افراد مهم زندگی، منجر به نگرانی از طرد می‌شود. این نگرانی می‌تواند بر نحوه شناخت، احساسات و رفتار افراد در تعاملات بین فردی تأثیر منفی بگذارد (دو و همکاران، ۲۰۲۲). سوگیری‌های شناختی مربوط به طرد، همراه با افزایش برانگیختگی عاطفی در موقعیت‌های خاص بین فردی و پیامدهای رفتاری مانند تفاوت های بین فردی، منجر به افزایش نگرانی از طرد می‌شود و شناخت نگرانی از طرد با علائم افسردگی مرتبط است (شو و همکاران، ۲۰۲۲).

نتیجه دیگر نشان داد که نگرانی از طرد موجب افزایش رفتارهای پرخاشگرانه می‌شود. نتایج حاضر با مطالعات بیل و همکاران (۲۰۲۳)، دو و همکاران (۲۰۲۲)، کسینی[5] و همکاران (۲۰۲۲) و اینمان و لوندون (۲۰۲۱) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت نگرانی از طرد، افراد را مضطرب می‌کند و انتظار این است که دیگران همیشه آن‌ها را رد کنند. در موقعیت‌های بین فردی، این نگرانی از طرد شدن، افراد را در حالت دائمی از هوشیاری بیش از حد قرار می‌دهد تا سیگنال‌های بین فردی مبهم را به شکلی از نشانه های طرد تفسیر کنند. این روش‌های خصمانه پردازش اطلاعات ممکن است افراد را به سمتی سوق دهد که رفتار بیش از حد تدافعی، مانند رفتارهای پرخاشگرانه را برای مقابله با افراد به‌کار گیرند (دو و همکاران، ۲۰۲۲). افرادی که به طرد شدن حساس هستند، طرحواره‌های ناسازگارانه در خصوص تعاملات بین فردی خود دارند (بیل و همکاران، ۲۰۲۳). نگرانی از طرد بالا، افراد را به دست کم گرفتن سطح روابط بین‌فردی وا می‌دارد؛

1.Yu
2. Gordeeva
3. Lianga
4.Xu
5. Casini

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

این نگرانی باعث می‌شود افراد رفتارهای پرخاشگرانه از خود نشان دهند؛ که این امر حفظ روابط مثبت با دیگران را تضعیف می‌کند (دمیرکیگلو و گنکو-کوزه[1]، ۲۰۲۱).

نتیجه آخر نشان داد که نگرانی از طرد بین تجربه غفلت در کودکی و رفتارهای پرخاشگرانه نقش میانجی دارد. در مطالعات پیشین، این موضوع قبلا مورد بررسی قرار نگرفته است و شواهدی جهت بررسی همسویی و ناهمسویی در دسترس نیست؛ اما در یک پژوهش نسبتا مشابه نشان داده شد که حساسیت نسبت به طرد بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و قربانی شدن نقش میانجی دارد (لیانگ و همکاران، ۲۰۲۳). گائو[2] و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود نشان دادند که حساسیت به طرد بین رفتارهای پرخاشگرانه و قربانی شدن نقش میانجی دارد. در تبیین می‌توان گفت افرادی که در کودکی مورد غفلت افراد نزدیک زندگی خود قرار می‌گیرند، زمانی که در نوجوانی وارد تعاملات بین فردی می‌شوند، نگرانی از طرد شدن دارند؛ درنتیجه در روابط، خود را دست کم می‌گیرند و همواره رفتارهای دیگران را به شکلی از نشانه‌های طرد تعبیر می‌کنند (شو و همکاران، ۲۰۲۲)؛ و این پردازش اطلاعات به صورت خصمانه بر شناخت، احساس و رفتار آن ها تاثیر منفی می‌گذارد و رفتارهای پرخاشگرانه را در آنان تقویت می‌کند. این افراد چون مورد غفلت قرار گرفته اند، کمتر فرصت کسب مهارت‌های تنظیم هیجانات را داشته‌اند. بنابراین وقتی در موقعیت‌های اضطراب‌آور قرار می‌گیرند، تنظیم هیجان ندارند و دست به رفتارهای پرخاشگرانه می‌زنند (دو و همکاران، ۲۰۲۲). در تبیین دیگر می‌توان گفت طبق نظریه پردازش اطلاعات اجتماعی، تجربیات بین فردی در مراحل اولیه زندگی، الگوی پردازش اطلاعات اجتماعی یک فرد را شکل می‌دهند. رمزگذاری و تفسیر متفاوت نشانه‌های اجتماعی در یک موقعیت اجتماعی خاص، به رفتارهای متفاوتی مانند رفتارهای پرخاشگرانه منجر می‌شود؛ بنابراین تجربه غفلت توسط مراقبین در سنین پایین ممکن است منجر به شکل‌گیری یک سبک پردازش اطلاعات نگرانی از طرد در دوران نوجوانی شود. این امر باعث می‌شود که فرد در موقعیت‌های اجتماعی مبهم، طرد شدن را تفسیر کند. این تفسیر اشتباه می‌تواند منجر به واکنش‌های پرخاشگرانه گردد (لیانگ و همکاران، ۲۰۲۳).

در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که تجربه غفلت در دوران کودکی می‌تواند موجب افزایش رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان گردد؛ همچنین افرادی که مورد غفلت قرار گرفته اند در روابط بین‌فردی همواره نگران طرد شدن از جانب همسالان خود هستند و برای کنترل نگرانی از طرد شدن به رفتارهای پرخاشگرانه روی می‌آورند. بر این اساس می‌توان گفت که تجربه غفلت دوران کودکی و نگرانی از طرد از عوامل موثر بر رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوان می‌باشد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به تکیه بر ابزار خودگزارشی مانند پرسشنامه، عدم جمع آوری اطلاعات از والدین دانش آموزان اشاره نمود؛ که ممکن است نتایج را تحت تاثیر قرار دهند. براین اساس پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، از روش های کیفی مانند مصاحبه جهت ارزشمندی مطالعه استفاده شود. همچنین این پژوهش روی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اول انجام شد. براین اساس تعمیم‌پذیری نتایج برای پسران و مقاطع دیگر با مشکل روبه‌رو می‌شود. از این رو پیشنهاد می‌شود اجرای پژوهش در سایر شهرها و مناطق، در جنسیت پسر و در مقاطع مختلف تحصیلی انجام گردد. با توجه به این که پرخاشگری یک مشکل شایع در نوجوانان می‌باشد، پیشنهاد می‌شود با بهره‌گیری از نتایج این پژوهش، برنامه‌های درمانی با هدف بهبود آسیب‌های دوران کودکی و مدیریت رفتارهای پرخاشگرانه در نوجوانان برگزار شود.

منابع

ابراهیمی، ح.، دژکام، م.، وثقه‌السلام، ط. (۱۳۹۲). تروماهای دوران کودکی و اقدام به خودکشی در بزرگسالی. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۹(۴)، ۲۷۵-۲۸۲. http://ensani.ir/fa/article/405459/

خوشکام، س.، بهرامی، ف.، رحمت الهی، ف.، و نجارپوریان، س. (۱۳۹۳). خصوصیات روانسنجی پرسشنامه حساسیت به طرد در دانشجویان، *پژوهش‌های روانشناختی*، ۱۷(۱)، ۴۴-۲۴. https://www.sid.ir/paper/66320/fa

سامانی، س. (۱۳۸۶). بررسی پایایی و روایی پرسشنامهٔ پرخاشگری باس و پری. *مجله روانپزشکی و روان شناسی بالینی*،۱۳(۴)، ۳۵۹-۳۶۵. https://www.sid.ir/paper/16672/fa

1. Demircioglu & Goncu-Kose
2. Gao

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

فتوحی، ف.، برزگر بفروئی، ک.، حسنی، ح. (۱۴۰۱). نقش تحول مثبت نوجوانی و شفقت به خود در گرایش به پرخاشگری دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم شهر یزد. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد. ۳۱(۶)،۶۷۳-۶۷۶۳.
https://jssu.ssu.ac.ir/browse.php?a_id=5916&sid=1&slc_lang=fa

Adigüzel, V., Özdemir, N., & Şahin, Ş. K. (2019). Childhood traumas in euthymic bipolar disorder patients in Eastern Turkey and its relations with suicide risk and aggression. *Nordic journal of psychiatry*, *73*(8), 490-496. https://doi.org/10.1080/08039488.2019.1655589

Agnew, R. (1992). Foundation for a general strain theory of crime and delinquency. *Criminology*, *30*, 47–88. https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1992.tb01093.x

Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human aggression. Annual Review of Psychology, *53*(1), 27–51. https://doi.org/10.1146/annurev.psych.53.100901.135231

Beale, A. M., Ryjova, Y., Gold, A. I., Kim, Y., Kazmierski, K. F., Daspe, M. È., ... & Margolin, G. (2023). Parent Aggression Exposure and Negative Expectancies in Couple Conversation: Rejection Sensitivity as a Mediator. *Journal of Family Violence*, 1-11. https://doi.org/10.1007/s10896-023-00635-2

Bernstein, D. P., Stein, J. A., Newcomb, M. D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., ... & Zule, W. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child abuse & neglect*, *27*(2), 169-190. https://doi.org/10.1016/s0145-2134(02)00541-0

Bondü, R., & Krahé, B. (2015). Links of justice and rejection sensitivity with aggression in childhood andadolescence. *Aggressive behavior*, *41(4), 353-368.* https://doi.org/10.1002/ab.21556

Boss, A.H., Perry, M. (1992). The Aggression questionnaire. *Journal Pers Soc*, *63*, 452-9. https://doi.org/10.1037//0022-3514.63.3.452

Budi, S. (2020). Correlation of self-control with aggressive behavior of adolescent motorcyclists. *Opcion*, *36*, 1776–1794. https://api.elsevier.com/content/abstract/scopus_id/85083969234

Casini, E., Glemser, C., Premoli, M., Preti, E., & Richetin, J. (2022). The mediating role of emotion regulation strategies on the association between rejection sensitivity, aggression, withdrawal, and prosociality. *Emotion*, *22*(7), 1505. https://doi.org/10.1037/emo0000908

Chen, P., Coccaro, E. F., Lee, R., & Jacobson, K. C. (2012). Moderating effects of childhood maltreatment on associations between social information processing and adult aggression. *Psychological Medicine*, *42(6*), 1293–1304. https://doi.org/10.1017/S0033291711002212

Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Routledge. 567. https://doi.org/10.4324/9780203771587

Demircioglu, Z. I., & Goncu-Kose, A. (2021). Effects of attachment styles, dark triad, rejection sensitivity, and relationship satisfaction on social media addiction: A mediated model. *Current Psychology*, *40*(1), 414–428. https://doi.org/10.1007/s12144-018-9956-x

Denson, T. F. (2013). The multiple systems model of angry rumination. *Personality and Social Psychology Review*, *17*(2), 103–123. https://doi.org/10.1177/1088868312467086

Downey, G., & Feldman, S. I. (1996). Implications of rejection sensitivity for intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, *70*(6), 1327. https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.6.1327

Du, X., Ding, C., Xiang, G., Li, Q., Liu, X., Xiao, M., ... & Chen, H. (2022). Rejection Sensitivity and Reactive Aggression in Early Adults: The Mediating Role of Loneliness and Maladaptive Coping. *Psychological Reports*, 00332941221125771. https://doi.org/10.1177/00332941221125771

Fagan, A. A. (2020). Child maltreatment and aggressive behaviors in early adolescence: Evidence of moderation by parent/child relationship quality. *Child maltreatment*, *25*(2), 182-191. https://doi.org/10.1177/1077559519874401

Feinstein, B. A. (2020). The rejection sensitivity model as a framework for understanding sexual minority mental health. *Archives of Sexual Behavior*, *49*(7), 2247-2258. https://doi.org/10.1007/s10508-019-1428-3

Ford, J. D. (2002). Traumatic victimization in childhood and persistent problems with oppositional-defiance. Journal of Aggression, Mal- treatment & Trauma, 6, 25–58. https://doi.org/10.1300/J146v06n01_03

Gao, S., Assink, M., Liu, T., Chan, K. L., & Ip, P. (2021). Associations between rejection sensitivity, aggression, and victimization: A meta-analytic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, *22*(1), 125-135. https://doi.org/10.1177/1524838019833005

Godleski, S. A., & Ostrov, J. M. (2020). Parental influences on child report of relational attribution biases during early childhood. *Journal of experimental child psychology*, *192*, 104775. https://doi.org/10.1016/j.jecp.2019.104775

Gordeeva, T. O., Osin, E. N., Suchkov, D. D., Ivanova, T. Y., Sychev, O. A., & Bobrov, V. V. (2017). Self-Control as a personal resource: determining its relationships to success, perseverance, and well-being. *Russian Education & Society*, *59*(5-6), 231-255. https://doi.org/10.1080/10609393.2017.1408367

Hartini, S., Alie, E., & March, J. (2022). The Relationship Between Authoritarian Parenting and Aggressive Behavior of Adolescents in Nagari Bungo Tanjung. *World Psychology*, *1*(2), 18-26. https://doi.org/10.55849/wp.v1i2.98

He, N., & Xiang, Y. (2021). How child maltreatment impacts internalized/externalized aggression among Chinese adolescents from perspectives of social comparison and the general aggression model. *Child Abuse & Neglect*, *117*, 105024. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105024

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

Ingram, K. M., Espelage, D. L., Davis, J. P., & Merrin, G. J. (2020). Family violence, sibling, and peer aggression during adolescence: associations with behavioral health outcomes. *Frontiers in psychiatry*, *26*. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2020.00026

Inman, E. M., & London, B. (2022). Self-silencing mediates the relationship between rejection sensitivity and intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, *37*(13-14), 12475-12494. https://doi.org/10.1177/0886260521997948

Jopling, E., Tracy, A., & LeMoult, J. (2020). Childhood maltreatment, negative self-referential processing, and depressive symptoms during stress. *Psychology research and behavior management*, 79-87. https://doi.org/10.2147/PRBM.S231505

Leon, A.G., Reyes, G.A., Vila, J., Perez, N., Robles, H., Ramos, M.M. (2002). The aggression questionnaaire: A validation study in student samples. *Spanish J Psychol*, (5), 53-45. https://doi.org/10.1017/s1138741600005825

Liang, C., Liu, J., Gao, Y., & Liu, X. (2023). Developmental pathway from childhood abuse to adolescent peer victimization: the role of rejection sensitivity and aggression. *Journal of youth and adolescence*, *52*(11), 2370-2383. https://doi.org/10.1007/s10964-023-01833-3

Martinelli, A., Ackermann, K., Bernhard, A., Freitag, C. M., & Schwenck, C. (2018). Hostile attribution bias and aggression in children and adolescents: A systematic literature review on the influence of aggression subtype and gender. *Aggression and Violent Behavior*, *39*, 25–32. https://doi.org/10.1016/j.avb.2018.01.005

McGuigan, W. M., Luchette, J. A., & Atterholt, R. (2018). Physical neglect in childhood as a predictor of violent behavior in adolescent males. *Child abuse & neglect*, *79*, 395-400. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.03.008

Mor, N., & Inbar, M. (2009). Rejection sensitivity and schema-congru-ent information processing biases. *Journal of Research in Person- ality*, *43*(3), 392–398. https://doi.org/10.1016/j.jrp.2009.01.001

Morton, N., & Browne, K. D. (1998). Theory and observation of attachment and its relation to child maltreatment: A review. *Child Abuse & Neglect*, *22*(11), 1093-1104. https://doi.org/10.1016/S0145-2134(98)00088-X

Muñoz-Fernández, N., & Sánchez-Jiménez, V. (2020). Cyber-aggression and psychological aggression in adolescent couples: A short-term longitudinal study on prevalence and common and differential predictors. *Computers in Human Behavior*, *104*, 106191. https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.106191

Park, S., Chiu, W., & Won, D. (2021). Correction: Effects of physical education, extracurricular sports activities, and leisure satisfaction on adolescent aggressive behavior: A latent growth modeling approach. *PLoS one*, *16*(4), e0251221. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0174674

Perez-Gramaje, A. (2020). Parenting styles and aggressive adolescents: Relationships with self-esteem and personal maladjustment. *European Journal of Psychology Applied to Legal Context*, *12*(1), 1–10. https://doi.org/10.5093/ejpalc2020a1

Racine, N., McArthur, B. A., Cooke, J. E., Eirich, R., Zhu, J., & Madigan, S. (2021). Global prevalence of depressive and anxiety symptoms in children and adolescents during COVID-19: a meta-analysis. *JAMA pediatrics*, *175*(11), 1142-1150. https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2021.2482

Ran, G., Zhang, Q., Zhang, Q., Li, J., & Chen, J. (2023). The association between child abuse and aggressive behavior: a three-level meta-analysis. *Trauma, Violence, & Abuse*, *24*(5), 3461-3475. https://doi.org/10.1177/15248380221129596

Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection sensitivity and the rejection-hostility link in romantic relationships. *Journal of Personality*, *78*(1), 119–148. https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00611.x

Ryan, J. P., Williams, A. B., & Courtney, M. E. (2013). Adolescent neglect, juvenile delinquency and the risk of recidivism. *Journal of youth and adolescence*, *42*, 454-465. https://doi.org/10.1007/s10964-013-9906-8

Tian, Y. (2019). Parental psychological control and adolescent aggressive behavior: Deviant peer affiliation as a mediator and school connectedness as a moderator. Frontiers in Psychology, 10. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00358

Xie, Q., Bi, T., Du, Y., Kou, H., & Yang, B. (2020). Childhood maltreatment is associated with aggression among male juvenile delinquents in China: The mediating effects of callous-unemotional traits and self-control. *Frontiers in psychology*, *11*, 1373. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01373

Xu, W., Wu, S., & Tang, W. (2022). Childhood emotional abuse, rejection sensitivity, and depression symptoms in young Chinese gay and bisexual men: Testing a moderated mediation model. *Journal of Affective Disorders*, *308*, 213-220. https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.04.007

Yu, G., Li, S., & Zhao, F. (2020). Childhood maltreatment and prosocial behavior among Chinese adolescents: Roles of empathy and gratitude. *Child abuse & neglect*, *101*, 104319. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104319

Zhu, W., Chen, Y., & Xia, L. X. (2020). Childhood maltreatment and aggression: The mediating roles of hostile attribution bias and anger rumination. *Personality and individual differences*, *162*, 110007. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110007

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]